

Nr 105.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om skogsaccis; given Stockholms slott den 22 februari 1927.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om skogsaccis.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Lyberg.

Förslag
till
lag om skogsaccis.

Häri genom förordnas som följer:

1 kap.

Skogsaccis till kommuner.

Skattepliktigt virke.

1 §.

Vid avverkning av skog skall, evad avverkningen skett för husbehov eller för annat ändamål, till den kommun, inom vilken skogen är belägen, för det avverkade virket utgöras skogsaccis att utgå i förhållande till virkets genom taxering fastställda rotvärde.

Om taxeringsår och beskattningsår gäller vad i 3 § kommunalskattelagen stadgas.

Angående taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering till skogsaccis stadgas i gällande taxeringsförordning.

2 §.

Till virke hänföras i denna lag jämväl vindfälld skog, toppar och annat avfallsvirke, men ej stubbar, kvist och ris, löv, näver och lös bark.

3 §.

I fråga om utgörande av skogsaccis anses virke vara avverkat, då det blivit så tillrett och upplagt, att uppmätning av detsamma kan ske på i orten vanligt sätt. Kolvirke räknas som avverkat, då det blivit rest eller lagt till kolning eller förts från skogen för att annorstädes kolas. Har virke, sedan det fällts men innan med detsamma vidtagits sådan åtgärd, som nu sagts, avyttrats eller använts, skall det anses såsom avverkat, när det avyttrades eller användes.

Taxerat rotvärde.

4 §.

Taxering till skogsaccis skall avse rotvärdet å det virke, som, efter ty i 3 § sägs, är att anse som avverkat under beskattningsåret.

5 §.

Rotvärdet skall beräknas efter ortens pris vid den tid, då virket enligt 3 § är att anse som avverkat.

Taxerat rotvärde utgör för envar skattskyldig det sålunda beräknade rotvärdet med avdrag av etthundra kronor.

Taxerat rotvärde skall upptagas i jämna tiotal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt tiotal, bortfaller.

(Se vidare anvisningen.)

6 §.

Ingår i kommun mer än en församling eller mer än ett skoldistrikt, eller finnes inom kommun municipalsamhälle, skall i förekommande fall vid taxeringen särskilt för varje sådant administrativt område angivas, huru stor del av det taxerade rotvärdet som för varje skattskyldig belöper å området. De sålunda angivna delvärdena skola utföras i fulla tiotal kronor, och skall härför erforderlig jämkning ske med iakttagande av att delvärden, som belöpa på de olika områdena, skola sammanlagt motsvara hela rotvärdet.

Skattskyldighet.

7 §.

Skogsaccis skall erläggas av avverkaren.

Med avverkare förstås den, som vid tid, då virket enligt 3 § är att anse som avverkat, äger förfoga över virket, dock att, där annan äger rätt till avfallsvirket, denne skall anses såsom avverkare i fråga om sådant virke. Beträffande husbehovsvirke, som ägare eller arrendator av fastighet upplåtit till annan, som innehar visst icke för sig taxerat område av fastigheten, anses fastighetens ägare eller arrendator som avverkare.

Avlider skattskyldig, skall för det beskattningsår, under vilket dödsfallet inträffade, oskift dödsbo efter honom taxeras i den avlidnes ställe.

Beräkning av skogsaccis och dess användning.

8 §.

Skogsaccis till kommunen skall utgå å det taxerade rotvärdet efter en skattesats, vilken för etthundra kronor utgör en tredjedel av det belopp, som på en skattekrone i medeltal under de senast förflutna fem åren utdebiterats inom kommunen, skolande nämnda skattesats jämkas till närmast högre femtal ören.

Skattesatsen fastställles på landet av kommunalstämman eller, där kommunalfullmäktige finnas, av dessa, samt i stad av stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, av allmän rådstuga.

9 §.

1 mom. Skogsaccismedel, som inflyta till stad eller köping med egen kommunalförvaltning, äro i fråga om användningen likställda med andra kommunens skattemedel.

2 mom. Skogsaccismedel, som inflyta till landskommun, skola avsättas till en skogsaccisfond, från vilken kommunen äger anvisa medel såsom tillskott till täckande av sådana utgifter för kommunen, till vilka enligt gällande författningar medel eljest skulle beredas genom utdebitering å samtliga skattskyldiga. Såsom sådant tillskott må under taxeringsåret anvisas till användning för påföljande år högst så stort belopp, som motsvarar en tredjedel av fondens behållning den 1 september förstnämnda år och en tredjedel av den skogsaccis, som debiteras på grund av samma års taxering till skogsaccis.

Tillskott, varom nu sagts, skall upptagas såsom inkomst i kommunens stat.

10 §.

Har skogsaccisfond så nedgått, att densamma jänte den skogsaccis, som skall utgå på grund av årets taxering, ej skulle förslå till beredande av nedsättning i den eljest för täckande av kommunens skattebehov erforderliga utdebiteringen inom kommunen med fem öre på en skattekrone, må fonden och skogsaccismedlen för året upptagas som inkomst i kommunens stat för påföljande år.

11 §.

Skogsaccisfonden skall särskilt förvaltas och redovisas. Till densamma skall föras jämväl ränta å fondens medel.

Eftertaxering m. m.

12 §.

Har skattskyldig i uppgift eller upplysning, som avgivits till ledning vid taxering till skogsaccis, lämnat oriktigt meddelande, eller har han, ehuru uppgiftspliktig, underlåtit avlämna uppgift eller infordrad upplysning, och har därav föranletts, att virke icke blivit inom vederbörande kommun taxerat till skogsaccis, skall det virke, som genom berörda förfarande undgått taxering eller blivit för lågt taxerat, där eftertaxeras och accis påföras den skattskyldige med belopp, som genom berörda förfarande undandragits.

Eftertaxering må icke ske senare än fem år efter det år, då taxeringen rätteligen bort äga rum. Har den skattskyldige avlidit, åsättes taxeringen

hans dödsbo; dock att sådan taxering icke må ske senare än två år efter utgången av det kalenderår, under vilket bouppteckning efter honom blivit ingiven för registrering.

13 §.

För skogsaccis, som påförts avliden person eller på grund av stadgandena i 7 § tredje stycket eller 12 § andra stycket oskift dödsbo efter honom, svare dödsboet ej med mera än tillgångarna i boet. Är boet skiftat, svare bodelägare icke för mera än vad av skatten å hans lott belöper och icke i något fall med mera än hans lott i boet utgör.

2 kap.

Skogsaccis till församlingar, skoldistrikt, landsting m. fl.

14 §.

Skogsaccis skall på grundval av taxering enligt denna lag utgå jämväl till församling, skoldistrikt, municipalsamhälle, fattigvårdssamhälle, som avses i 6 § lagen om fattigvården, ävensom landsting.

Vid påförande av skogsaccis skola härvid de i 8 § meddelade bestämmelser äga motsvarande tillämpning. Dock skall skattesatsen för skogsaccis till landsting för etthundra kronor av det taxerade rotvärdet utgöra en sjättedel av det belopp, som på en skattekrone i medeltal under de senast förflutna fem åren utdebiterats inom landstingsområdet, jämkad till närmast högre femtal ören. Har eftertaxering till skogsaccis skett, skall vid påförandet av skogsaccis vad i 12 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

Beträffande skogsaccismedel, som inflyta till municipalsamhälle, till landsting eller till sådan församling eller sådant skoldistrikt, som sammanfaller med eller utgör del av stad, skall stadgandet i 9 § 1 mom. äga motsvarande tillämpning. I andra fall skall beträffande skogsaccis, som avses i denna paragraf, motsvarande tillämpning ske av bestämmelserna i 9 § 2 mom. samt 10 och 11 §§.

Vad i 8 § andra stycket stadgats om kommunalstämma, kommunalfullmäktige, stadsfullmäktige och allmän rådstuga skall i fråga om församling och skoldistrikt gälla vederbörande kyrkostämma eller, där kyrkofullmäktige finnas, dessa, i fråga om municipalsamhälle municipalstämma eller, där municipalfullmäktige finnas, dessa, i fråga om särskilt fattigvårdssamhälle fattigvårdsstämma eller, där fattigvårdsfullmäktige finnas, dessa samt i fråga om landstingsområde landstinget.

3 kap.

Debitering, uppbörd m. m.

15 §.

1 mom. Beträffande debitering, uppbörd, indrivning och redovisning av skogsaccis till landsting skall vad om landstingsgskatt är stadgat äga motsvarande tillämpning.

2 mom. Debitering av skogsaccis i andra fall än som avses i 1 mom. verkställes i municipalsamhälle av municipalnämnd men eljest på landet av kommunalnämnd, i stad utom Stockholm av drätselkammare och i Stockholm av överståthållarämbetet, och skall därvid iakttagas följande:

Det åligger debiteringsförrättaren att uträkna och i skogsaccislängden införa skogsaccis samt utfärda debetsedlar å skogsaccis och låta tillställa de accisskyldiga desamma minst fjorton dagar före uppbördsstämman.

Debetsedel skall för varje accisskyldig upptaga taxerat rotvärde och den skogsaccis, som därå belöper, skolande, om i kommun ingår mer än en församling eller mer än ett skoldistrikt, särskilt angivas det rotvärde, som belöper på vartdera området, samt därå belöpande skogsaccis.

Uppbördsstämma hålles efter utgången av oktober månad.

Därest uppbörd av skogsaccis äger rum i sammanhang med uppbörden av de allmänna kommunalutskylderna, skall skogsaccis påföras å debetsedel för allmänna kommunalutskylder med iakttagande av vad som nyss om särskild debetsedel för skogsaccis stadgats.

Har vid skogsaccisens uträknande eller debetsedels utskrivande fel förelupit, göres anmälan därom till debiteringsförrättaren, som utfärdar behörigen rättad debetsedel, varjämte i skogsaccislängden införes erforderlig rättelse.

Vad i övrigt stadgas i kommunallagarna om uppbörd, indrivning och redovisning av allmänna kommunalutskylder gälle i tillämpliga delar jämväl angående skogsaccis.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1928.

Genom denna lag upphäves lagen den 11 oktober 1912 om skogsaccis och om virkestaxering, dock att sistnämnda lag skall äga tillämpning även efter den nya lagens ikraftträdande i de hänseenden, som nedan angivas.

Vid den nya lagens tillämpning skall iakttagas följande:

1. Den äldre lagen skall fortfarande lända till efterrättelse beträffande eftertaxering till skogsaccis, som enligt nämnda lag skolat utgöras.

2. Vid beräkning av den skattesats, efter vilken skogsaccis skall utgå, skall beträffande tiden före denna lags ikraftträdande vad däri stadgas om utdebitering på en skattekrona gälla utdebitering på etthundra kronor till bevillning beskattningsbar inkomst.

3. Av de skogsaccismedel, som inom landskommun, församling eller skoldistrikt, som ej sammanfaller med eller utgör del av stad, eller ock fattigvårdssamhälle, som avses i 6 § lagen om fattigvården, utdebiteras på grund av taxering under det första, andra och tredje året, sedan denna lag trätt i kraft, må på sätt och i den ordning, som i 9 § 2 mom. stadgas, till användning för påföljande år anvisas:

under första taxeringsåret: två tredjedelar av det på grund av taxeringen samma år utdebiterade beloppet;

under andra taxeringsåret: hälften av den behållning, som den 1 september samma år finnes i den enligt denna lag avsatta skogsaccisfonden, samt hälften av det på grund av taxeringen under året utdebiterade beloppet; och

under tredje taxeringsåret: fyra tiondelar av den i skogsaccisfonden den 1 september samma år förefintliga behållningen samt fyra tiondelar av det på grund av taxeringen under året utdebiterade beloppet.

4. Finnas, då den nya lagen träder i kraft, i skogsaccisfond, som avsatts enligt äldre lag, medel, vilka ej skola tagas till användning under första året av den nya lagens giltighetstid, skall i fråga om sådana medel gälla vad i äldre lag är därom stadgat.

Till skogsaccisfond, som nu sagts, är jämväl att räkna medel, som inflyta efter den nya lagens ikraftträdande och som bero på taxering enligt äldre lag.

Anvisning till 5 §.

Avverkat virkes rotvärde skall bestämmas med hänsyn till virkesprisen å avverkningsorten. Har det avverkade virket sålts å rot, och har avverkningen ägt rum i omedelbar anslutning till försäljningen, bör det härvid åsatta priset kunna ligga till grund för prissättningen vid taxeringen, såvida ej särskilda omständigheter föranlett, att det åsatta priset skilt sig från det å orten normala. Har virket ej sålts å rot, eller är virket att enligt 3 § anse såsom avverkat först så lång tid efter försäljningen, att ändring i priset förhållandena därefter ägt rum, eller hava särskilda omständigheter föranlett, att det åsatta priset skilt sig från det å orten normala, skall rotvärdet beräknas efter det pris, som liknande virke i liknande avsättningsläge, köpt eller sålt å rot, skäligen bort betinga vid den tid, då det är att anse som avverkat. Härvid bör märkas, att under en och samma avverkningsperiod prisen kunna vara varierande. Emellertid kan det inträffa, att representativa försäljningar av virke å rot icke förekomma å avverkningsorten. I sådant

fall kan en grund för uppskattning av rotvärdet vinnas genom att utgå från försäljningspriset för sådana virkessortiment, varom är fråga, å det närmast belägna ställe (vattendrag, järnvägsstation eller dylikt), dit virket föres och där virkespris sättes eller eljest bestämda pris å virke betalas, varefter från nämnda försäljningspris avdragas kostnaderna för stämpling, fällning, tillredning, utforsling och inmätning av samma sortiment, allt under förutsättning, att nämnda pris och kostnader kunna anses vara för liknande förhållanden representativa. Härvid är dock att märka, att vid en sådan beräkning allenast sådana avverknings- och transportkostnader, som direkt sammanhånga med avverkningen, få avdragas men däremot icke av avverkningens storlek oberoende kostnader för förvaltning, skogsvård, bevakning med flera dylika allmänna omkostnader.

Stundom kan det inträffa, att avverkning sker under sådana förhållanden, att svårighet möter att fastställa ett på virkets försäljningspris grundat rotvärde. Om exempelvis husbehovsvirke avverkas å skog, som är så belägen, att liknande virke ej kan med fördel forslas till lämplig avsättningsplats, och försäljningar av virke ej heller å orten förekomma i någon nämnvärd omfattning, får det avverkade husbehovsvirket icke därför räknas som värdelöst utan skall upptagas till det värde, som det kan antagas, att avverkaren skulle fått betala för virket, därest han varit nödsakad att köpa detsamma å rot av annan skogsägare å orten.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 22 februari 1927.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, HELLSTRÖM, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG.

Efter gemensam beredning med cheferna för social-, ecklesiastik- och jordbruksdepartementen anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Lyberg:

I den allmänna motiveringen för förslaget till kommunalskattelag har jag förut i dag framlagt de skäl, som tala för införandet av en ny skogsaccis, avsedd att såsom en utbruten del av den kommunala fastighetsskatten för växande skog uttagas vid skogens avverkning, samt för avskaffande av den nuvarande skogsaccisen. Av vad jag där anfört framgår, att jag anser, dels att skogsaccisen bör vila å avverkaren, dels att den bör omfatta även husbehovsvirke, dels att skogsaccis bör utgå jämväl till landsting. Av den motivering, som chefen för kommunikationsdepartementet i vederbörligt sammanhang kommer att meddela, framgår däremot, att skogsaccis ej anses böra utgå till vägdistrikt. Likaså framgår av vad jag senare kommer att anföra, att utdebitering av skogsaccis ej torde böra ske till tingslag. I den allmänna motiveringen till förslaget till kommunalskattelag har jag även berört de repartitionstal, efter vilka skogsaccisen torde böra utgå. Slutligen har jag även utvecklat de skäl, som synas mig böra föranleda, att bestämmelserna om skogsaccisen ej, på sätt kommunalskattekommittén föreslagit beträffande den av kommittén förordade särskilda skogsskatten, infogas som ett kapitel i kommunalskattelagen utan få sin plats i en särskild lag.

I detta sammanhang vill jag omnämna, att jag i samband med frågan om en förändrad taxeringsorganisation ämnar förorda förslag, att taxering till skogsaccis skall verkställas av taxeringsnämnderna, ej såsom nu av kommunalnämnder och drätselkammare. Alla bestämmelser om taxeringen böra följaktligen införas i den allmänna taxeringsförordningen och böra ej såsom nu vara intagna i skogsaccislagen.

Slutligen vill jag även framhålla, att bestämmelserna om skogsvårdsavgifter röna inverkan av vad som stadgas i fråga om skogsaccisen. Den ändring, som i förevarande sammanhang erfordras beträffande skogsvårdsavgifter, kommer att anmälas av chefen för jordbruksdepartementet.

Den lag om skogsaccis, som i det följande behandlas, är avsedd att innehålla fullständiga bestämmelser om grunderna för taxering till skogsaccis,

om uttagande av sådan accis samt om rätt att disponera skogsaccismedel, under det att i fråga om taxeringsförfarandet hänvisas till taxeringsförordningen. Lagen är vidare avsedd att upptaga bestämmelser ej allenast om den borgerliga primärkommunens rätt att uttaga skogsaccis utan även om skogsaccis till de övriga kommuner, till vilka skogsaccis skall utgå, däri inbegripna landstingen.

Lagen är så uppställd, att dess första paragrafer avse fastställande av det normala beskattningsunderlaget. De fem första paragraferna äro avfattade närmast med tanke på den borgerliga primärkommunen, medan 6 § avser att göra samma underlag tillämpligt även för övriga kommuner. Av de följande paragraferna behandlar 7 § skattskyldigheten, 8—11 §§ avse den borgerliga primärkommunens rätt att uttaga och använda skogsaccis, 12 och 13 §§ eftertaxering och efterdebitering av skogsaccis m. m. och 14 § övriga kommuners rätt att uttaga och använda skogsaccis, medan 15 § slutligen innehåller bestämmelser för alla slagen av kommuner rörande debitering, uppörd m. m.

I den allmänna motiveringen rörande skogsbeskattningen har jag berört de skäl, som synas mig böra föranleda, att den här ifrågavarande beskattningsformen benämnes »skogsaccis» i stället för, såsom kommittén föreslagit, »skogsskatt».

1—4 §§.

1—4 §§ överensstämma i huvudsak med 76—79 §§ i kommunalskattekommitténs förslag till kommunalskattelag.

I motsats till kommittén anser jag det ej lämpligt att inskränka accisen allenast till skog å jordbruksfastighet. En dylik bestämmelse, vilken motiveras därav, att träd å annan fastighet ingå i dennas taxeringsvärde efter samma repartitionstal som fastigheten i övrigt, synes mig nämligen uppdraga en gräns, som stundom kan föranleda tvistigheter. Även å jordbruksfastighet kan för övrigt avverkning tänkas förekomma, vilken rent principiellt ej borde träffas av accis, då den mark, därå träden växa, ej taxerats såsom skogsmark och följaktligen de växande trädens värde ej ingått i skogsvärde utan i jordbruksvärde. Å andra sidan inträffar ej sällan, att mark, som tidigare taxerats såsom skogsmark, erhåller karaktär av annan fastighet, och då är accisen även för därå avverkad skog logiskt motiverad. Den fråga, det här gäller att reglera, är för övrigt av så ringa betydelse, att ett avsteg från det som kunde synas principiellt riktigt ej bör möta några betänkligheter. Frågans betydelse minskas än mer genom bestämmelsen om avdrag vid beräkning av rotvärde med 100 kronor för varje skattskyldig.

Här torde böra anmärkas, att den av kommunalskattekommittén föreslagna och jämväl i föreliggande förslag upptagna omläggningen av beskattningsåret från kalenderår till det vid inkomstbeskattningen gällande beskattningsåret innebär en rätt betydelsefull ändring. Vid övergången från gammal till ny ordning kommer omläggningen att medföra för vissa

skattskyldiga, att beskattningsåret för skogsaccistaxeringen första gången blir kortare än 12 månader och för andra skattskyldiga att till beskattning första året av den nya lagens tillämpningstid tages även virke, som är att anse såsom avverkat under tiden från nästföregående kalenderårs utgång till ingången av det beskattningsår, inkomsttaxeringen avser.

5 §.

Avfattningen av 5 § — som motsvarar 80 § i förslaget till kommunal-skattelag — och den därtill fogade anvisningen är av synnerlig vikt med hänsyn till den ökade betydelse skogsaccisen enligt det föreliggande förslaget kommer att erhålla för kommunernas ekonomi. Då accisen avser beskattning av en sparad tillgång, är det särskilt angeläget, att accisdeklarationerna upptaga ett vid förhandenvarande omständigheter normalt pris och ej ett pris, som av ett eller annat skäl understiger det normala.

Första stycket i 80 § kommittéförslaget synes mig icke giva ett klart uttryck åt vad kommittén avsett. Det synes böra ersättas med ett mera summariskt stadgande, under det frågan i stället erhåller en utförligare behandling i anvisningarna. En bestämmelse, att rotvärdet skall beräknas efter ortens pris vid avverkningstillfället, motsvarar nu gällande bestämmelse och torde innebära ett sammanfattande uttryck för de olika specialfall, som nu finnas i kommittéförslagets 80 § och anvisningarna till densamma.

Någon närmare motivering till anvisningen i dess nya avfattning synes ej vara erforderlig. Det torde dock böra framhållas, att det virkespris, vilket man vid den nya accisen skall söka finna, är, på sätt framgår av kommitténs motivering, ett annat och något högre än det pris, vartill accistaxering sker enligt gällande lagstiftning, i det för närvarande vissa s. k. allmänna omkostnader få avdragas, vilket däremot ej får ske enligt föreliggande förslag.

6 §.

6 § har ingen motsvarighet i kommittéförslaget. Den betingas därav, att, av skäl som senare komma att angivas, församlingar, skoldistrikt m. fl. skola äga själva utdebitera skogsaccis.

7 §.

7 § första och andra styckena äro lika lydande med kommittéförslagets 81 §. Tredje stycket har sin motsvarighet i kommittéförslagets 98 § i vad detta avser särskild skogsskatt.

8 och 9 §§.

8 och 9 §§ motsvara kommittéförslagets 82—84 §§ men innebära rätt väsentliga ändringar i förhållande till nämnda förslag.

Kommunalskattekommittén har tänkt sig, att skogsskatten alltid skulle utdebiteras av den borgerliga kommunen och ingå till en gemensam fond, från vilken emellertid församlingar, skoldistrikt etc., som sammanfalla med kommunen eller utgöra del av densamma, skulle erhålla tillskott för

täckande av sina utgifter. Delaktigheten i för året disponerade skogsskatte-medel skulle bestämmas i proportion till respektive kommuners, församlingars och skoldistrikts skattebehov. Huru det skulle tillgå att konstatera, vilken del av fonden vardera skulle få använda, framgår ej fullt klart av författningstexten eller anvisningarna. Det skulle dock alltid ankomma på kommunalstämman eller kommunalfullmäktige att besluta, huru mycket de olika slagen av kommuner tillsammans skulle få använda av fonden. I motiveringen angivas emellertid vissa riktlinjer för huru kommittén tänkt sig förfarandet i övrigt. Kommunalnämnden skulle infordra även respektive församlingars och skoldistrikts statförslag och uppgöra förslag till fördelning av det tillgängliga beloppet. Därefter skulle de olika staterna fastställas i vanlig ordning. Någon definitiv fördelning av skogsaccismedlen skulle ej äga rum, förrän detta skett; denna fördelning skulle ske av kommunalnämnden. Om resultatet av fördelningen bleve andra accismedelsbelopp än de i staten beräknade, så skulle detta betraktas på samma sätt som då eljest överskott eller brist å en inkomsttitel uppstode. Angående sättet för utförande av själva räkneoperationerna meddelas i anvisningarna ett par exempel.

Den i 82 § av kommittéförslaget omhandlade frågan om den särskilda skogsskattens belopp har berörts i den allmänna motiveringen.

I avgivna yttranden hava nu förevarande paragrafer i stort sett lämnats utan anmärkning. Man har dock från några håll påpekat, att paragraferna till sitt innehåll vore rätt invecklade.

Kammarrätten har erinrat, att kommittén i motiven (sid. 476) lämnat viss vägledning för den praktiska tillämpningen av 83 och 84 §§, och att det säkerligen skulle bliva till gagn, om vad sålunda i motiven påpekats utöver vad lagtext och anvisningar innehölle finge plats i dessa senare.

Såvitt jag kan finna, är kommunalskattekommitténs förslag angående ordningen för utdebitering av skogsskatt och om olika slags kommuners rätt att taga dylik i anspråk ej ägnat att läggas till grund för lagstiftning. Kommittéförslaget skulle till en början förutsätta, att den borgerliga kommunens stat alltid fastställdes före den kyrkliga kommunens (eventuellt även särskilt skoldistrikts), vilket åter skulle förutsätta, att kyrkostämman för statens fastställande alltid ägde rum efter kommunalstämman respektive kommunalfullmäktiges sammanträde. En dylik anordning torde påkalla en uttrycklig författningsbestämmelse, om vars lämplighet ur övriga synpunkter jag ej är övertygad och om vilken förslag i detta sammanhang ej synes böra framläggas. Om det också ordnades så, att kommunalstämman respektive sammanträde med kommunalfullmäktige hölles först, skulle anordningen i alla händelser bli otillfredsställande i de mycket vanliga fall, då enligt kyrkostämmans beslut församlingens skattebehov fixeras till ett annat belopp än det, med vilken kommunalstämman respektive fullmäktige räknat för den kyrkliga kommunens del. Ty i dessa fall komme alltid den kyrkliga kommunens stat att upptaga skogsaccismedel med

felaktigt belopp. Ett system, som innebär, att i vissa fall resultatet icke *kan* bli riktigt, synes ej ägnat att befordra en sund kommunal hushållning.

Men kommittéförslaget skulle även medföra direkta orättvisor i alla de fall, där ej den borgerliga kommunen samt församling och eventuellt särskilt skoldistrikt sammanfalla. Detta framgår av följande exempel. Två församlingar, A och B, utgöra en gemensam kommun AB. I församlingen A finnes stor skogstillgång, i B ingen sådan. Kommunen AB uppbär skogsaccis från församlingen A, vilken skogsaccis med rätta kommer till användning för hela kommunen AB:s behov. Men därjämte skola båda församlingarna A och B var för sig få del av skogsaccisen i förhållande till storleken av sin utdebitering. Följaktligen får även församlingen B, där ingen skog finns och därifrån ingen accis betalats, tilldelning av skogsaccismedel från skogsägaren i församlingen A. Detta innebär påtagligen ett frångående av principen, att varje kommun för sig utgör ett särskilt beskattningsområde, inom vilket ingen främmande kommun får upptaga skatt, ett missförhållande icke blott av stor principiell räckvidd utan även av så stor praktisk betydelse, att det knappast skulle kunna undgå att väcka förargelse. I det anförda exemplet skulle församlingen A:s medlemmar ej utan fog kunna undra över att de överhuvudtaget skulle betala skatt till församlingen B, men än större undran skulle det väl väcka, att ju större utgifter församlingen B beslöte, dess större tilldelning skulle den också erhålla av skogsaccismedlen och dess mindre skulle komma på A:s lott — och mindre ju större sparsamhet församlingen A ådagalade. Ytterligare kan förtjäna framhållas, att församlingen B aldrig kunde hava lidit den av det låga repartitionstalet å skogsvärde föranledda minskning i sin årliga fastighetsbeskattning, som motsvarar den särskilda skogsskatten, skogsaccisen.

Om den borgerliga och den ecklesiastiska indelningen korsa varandra, ett ej alldeles ovanligt fall, synes en lösning efter kommittéförslagets linjer icke möjlig i den form, att allenast en del av den borgerliga kommunen, tillika utgörande allenast del av församling, skulle komma i åtnjutande av den på församlingen belöpande skogsaccisen. Detta skulle nämligen innebära, att olika utdebiteringsprocent för de allmänna utskylderna skulle fastställas för olika delar av samma församling, något som enligt gällande kommunallagar ej går för sig. I stället finge väl skogsaccisen ingå som andra medel i vederbörande församlings stat, vilket skulle ställa de förut berörda olägenheterna av kommittéförslaget i ännu bjärtare belysning.

Till yttermera visso måste man ställa sig undrande, huruvida ej kommittéförslaget i tillämpningen skulle visa sig svårhanterligt — redan de exempel, som återfinnas i anvisningarna till förevarande paragrafer, verka rätt skrämmande, när man betänker, att de skulle tillämpas av de mindre skolade krafter, som mångenstädes handhava kommunernas ekonomi.

De felaktigheter, som en tillämpning av kommittéförslaget skulle föra med sig, skulle ej framträda i de vanligaste fallen eller då den borgerliga indelningen och den ecklesiastiska sammanfalla. Det kunde under

dylika förhållanden synas vara skäl att överväga, huruvida ej kommitténs i och för sig mycket tilltalande tanke att låta kommunalnämnden handhava skogsaccisfonden skulle kunna genomföras för nämnda fall. Även detta uppslag synes emellertid stranda på den förut framhållna omöjligheten att med gällande kommunallagstiftning finna en lämplig anordning för fastställande av de belopp, kommunen och församlingen var för sig borde erhålla.

Det sätt för lösande av berörda spörsmål, som jag för min del förordar, ligger mycket nära till hands; det innebär ett tillämpande på detta område av samma regler, som gälla beträffande kommunalutskylder i allmänhet, nämligen att varje kommunal bildning får själv besluta om sin egen utdebitering av skogsaccis, själv handhava sin accisfond och själv besluta om den omfattning, vari denna skall tagas i anspråk. Det kan ej bestridas, att detta system icke innebär uteslutande fördelar i förhållande till kommittéförslaget. Men det är otvivelaktigt rättvist, påtagligt enkelt och lättfattligt och innebär upprätthållande av den grundsatsen, att varje kommunal bildning skall handhava sin egen ekonomi. Det författningsmässiga uttrycket för den av mig förordade principen förefaller betydligt mera tilltalande än kommittéförslagets invecklade bestämmelser.

En följd av den ståndpunkt, jag sålunda intager, blir den, att förevarande paragrafer lämpligen böra behandla endast den borgerliga primärkommunens sätt att utdebitera och använda skogsaccis. Frågan om övriga kommunbildningars rätt i motsvarande avseende behandlas i 14 §.

Beträffande utdebiteringsprocentens fastställande hade det kunnat ifrågasättas att lägga denna uppgift på kommunalnämnden, då det här gäller en ren uträkning. Emellertid har det synts lämpligare att låta kommunalstämma respektive andra motsvarande representationer fatta beslut. Ty en felräkning kan ske, och i dylikt fall synes det vara av vikt, att laga kraft vinnes åt den uträknade siffran på grundval av ett verkligt beslut. Det kan visa sig praktiskt att fastställa utdebiteringssiffran redan tidigare än å hösten, t. ex. å ordinarie vårstämman, på det att laga kraft så tidigt som möjligt må vinnas åt siffran. Lagen lägger med sin formulering ej hinder i vägen för en dylik åtgärd.

Vid utdebiteringssiffrans fastställande bör av praktiska skäl jämkning till jämna femtal ören ske.

De av kommittén föreslagna bestämmelserna rörande rätt att använda fondens medel finner jag väl avvägda och innebärande så stor trygghet för kommunernas stadigvarande tillgång till skogsaccismedel, som det praktiskt taget torde vara möjligt att åstadkomma.

10 §.

10 § motsvarar 85 § i kommittéförslaget och innebär ingen annan saklig ändring i detta än dels den, som beror därpå, att reglerna för församlingar m. fl. kommuner utbrutits, och dels den, att den i 85 § förekommande siffran

10 öre utbytt mot 5 öre, därför att paragrafen inskränkts att avse allenast den borgerliga primärkommunen.

11 §.

Denna paragraf motsvarar kommittéförslagets 86 §.

12 och 13 §§.

12 och 13 §§ hava sin motsvarighet i kommittéförslagets 87 och 99 §§ och innehålla i sak detsamma som dessa, den sistnämnda i vad den avser särskild skogsskatt. Dock har det ansetts böra utsägas, att vid eftertaxering accis skall påföras den skattskyldige med belopp, som genom underlåtenheten att i rätt ordning deklarerera undandragits. Utdebiteringsprocenten för skogsaccis under det år eftertaxeringen sker skall alltså icke vara avgörande.

14 §.

14 § upptager bestämmelser om rätt för andra än den borgerliga primärkommunen att upptaga skogsaccis. Med hänsyn till denna skatts karaktär att utgöra en ersättning för en utbruten del av fastighetsskatten är det klart, att den rätteligen borde förekomma i alla de fall, där fastighetsskatt med minskat belopp uttages. På sätt jag förut omnämnt torde dock någon utdebitering av skogsaccis ej böra ske för tingslag, och beträffande landstingen synes den böra ske med något minskat belopp.

Förevarande paragraf har delvis sin motsvarighet i 83 § kommittéförslaget. Enligt nämnda förslag kan det emellertid ej förekomma, att andra än landskommuner fondera skogsskattemedel — skogsaccis upptages ju enligt kommittéförslaget överhuvudtaget blott i borgerliga kommuner. När nu skogsaccis enligt föreliggande förslag skall upptagas även i andra kommuner, synes även för dessa fondering böra ske, dock med undantag för municipalsamhällen samt församling eller skoldistrikt, som sammanfaller med stad eller helt faller inom stads område. Någon fondering av skogsaccis till landsting ifrågasättes heller icke. Tvekan, huru i detta avseende bör förfaras, torde kunna råda även för församlingar eller skoldistrikt, som delvis sammanfalla med städer. Bestämmelse i syfte att behandla dessa lika med städer har emellertid ansetts mindre lämplig. Om i dylikt fall allenast mycket ringa skogsaccis förekommer, så torde på grund av tillämpning av regeln i 10 § fondering ej behöva ifrågakomma.

15 §.

Bestämmelser om debitering etc. av skogsskatt skulle enligt kommittéförslaget intagas i kommunallagarna. Men därest föreskrifter om skogsaccis på nu ifrågasatt sätt upptagas i särskild lag, synas nämnda bestämmelser närmast hava sin plats i denna.

I fråga om debitering etc. av skogsaccis till landsting torde de bestämmelser, som gälla för landstingskatt i allmänhet, böra tillämpas. För

övrigt synas de nu för skogsaccis gällande bestämmelserna i huvudsak kunna tillämpas även i framtiden. Denna debitering etc. torde alltid böra ankomma på den borgerliga kommunen, d. v. s. kommunal-, respektive municipalnämnd samt drätselkammare, i Stockholm överståthållarämbetet. Uppbördsstämman synes med hänsyn till att prövningsnämnden stundom rätt sent avslutar sina arbeten, ej böra äga rum före den 1 november.

Övergångsbestämmelser.

Av kommittéförslagets övergångsbestämmelser till kommunalskattelagen avse vissa punkter skogsaccis enligt äldre lag. Motsvarighet till dessa synes böra här införas.

I punkt 3 av kommittéförslagets övergångsbestämmelser stadgas, att, om enligt den nya lagen skattepliktigt virke, som enligt äldre lag ej skolat taxeras till skogsaccis, vid tiden för den nya lagens ikraftträdande finnes upplagt, detsamma skall deklarerats och taxeras till skogsskatt under det första året av lagens giltighetstid. Denna bestämmelse torde hava sin betydelse allenast för husbehovsvirke, som enligt äldre lag varit skattefritt men enligt den nya lagen skulle bli skattepliktigt. En dylik bestämmelse synes överflödig. Har virket avverkats under det beskattningsår, som ligger till grund vid taxeringen år 1928, torde skatteplikt utan vidare föreligga. I fråga om virke, som avverkats tidigare, synes det vara riktigast att icke uttaga accis; accisplikt för dylikt virke skulle dessutom vara av ringa ekonomisk betydelse.

Övriga övergångsbestämmelser innehålla i huvudsak detsamma som kommittéförslagets motsvarande stadganden.

Departementschefen uppläser härefter ett inom finansdepartementet utarbetat förslag till lag om skogsaccis samt hemställer, att detta förslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla, och skall till riksdagen avlätas proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

E. Regnér.